

Experiència seleccionada en la modalitat de Comunicació Oral

DADES DEL CENTRE

<i>Codi del centre</i>	08063795
<i>Nom del centre</i>	CEIP Marta Mata
<i>Localitat</i>	Vilanova del Camí

TÍTOL

Esquitxos de Sal

BREU RESUM DE LA PRÀCTICA

Esquitxos de Sal és una publicació periòdica que neix del treball dels infants de la Comunitat dels Grans com a treball de l'Ambient de Redacció. Un periòdic és un element integrador de la comunicació i permet fer un treball interdisciplinari de gran vàlua. Encarar el treball de l'ambient per a fer un producte que sortirà del context d'escola per arribar al barri proper és un motor per l'activitat apassionada dels nens i nenes i els ajuda a desenvolupar un raonament integrador.

El periòdic és una estratègia didàctica que possibilita als i les alumnes descobrir els seus camins personals d'aprenentatge i els motiva per investigar i actuar. L'ambient ofereix la possibilitat d'intervenir personalment, escrivint i dibuixant o fotografiant allò que passa al seu voltant i sent alhora els protagonistes reals de la mateixa activitat. El fet de veure escrit i imprès allò que s'ha redactat els esperona i els motiva a avançar. Però per fer això, cal entrar abans en el treball al voltant dels diaris i les notícies. Observar, analitzar, llegir, valorar els articles de diferents diaris i ser conscients de com es tracta la informació i les imatges és fonamental per desvetllar el sentit crític i reflexiu.

DESCRIPCIÓ

Curs acadèmic 2008/09

Punt de partida És el tercer any del treball per ambients i enguany hem optat per alguns canvis qualitatius que han generat importants avenços. Fins el curs passat a l'Ambient de Redacció es treballaven textos de diferents tipologies amb l'objectiu de millorar la creació en català. Eren treballs que duraven una setmana i on cada dia s'hi destinava 1 hora i 30 minuts. En aquesta sessió s'hi barrejaven nens i nenes des de primer de primària fins a quart (els més grans de l'escola).

Enguany, fruit de la reflexió sobre la importància de compartir amb els infants el per a què es fan les coses i les enormes possibilitats que ofereix el treball col·laboratiu vàrem decidir centrar aquest ambient a la Comunitat dels Grans i ampliar els períodes de treball a dues i tres setmanes (en funció del calendari). Així en grups de 9 infants (5 de 4t i 4 de 5è) treballarem

la creació de textos amb la finalitat de ser publicats a Esquitxos de Sal i de ser distribuït a totes les famílies del centre i a alguns comerços del barri de manera gratuïta. D'aquesta manera els infants donen a conèixer els seus interessos, preocupacions, coneixements, etc.

Objectius

- Llegir el diari.
- Conversar amb els altres sobre les notícies llegides.
- Analitzar missatges informatius i publicitaris.
- Exposar de manera oral i escrita les idees principals d'un text, tot diferenciant allò que és important d'allò que no ho és tant.
- Dialogar sobre què inclou o no a la nostra publicació.
- Comprendre les produccions dels altres.
- Posar-se en el lloc de l'altre (empatia).
- Respectar les opinions diferents.
- Planificar el treball a fer
- Organitzar la informació.
- Cercar la informació que calgui per argumentar els textos.
- Analitzar la informació obtinguda.
- Contrastar les diferents informacions.
- Reelaborar les idees inicials quan calgui.
- Escriure diferents tipus de textos: per explicar, narrar, argumentar, convèncer,...
- Revisar i millorar les pròpies produccions.
- Valorar com acompanyar al text escrit per tal de ser més impactant.
- Gaudir de la composició imatge-text.
- Utilitzar autònomament el processador de textos i els cercadors.
- Utilitzar autònomament els programes per preparar, crear o modificar imatges.
- Reflexionar sobre el propi treball i el dels altres.
- Regular el treball i els esforços al llarg del torn de treball.
- Aprendre de les errades.
- Resoldre les dificultats en el procés de creació del periòdic.
- Sentir-se satisfet de l'esforç, el treball, l'acció i la reflexió, tant a nivell personal com del grup

Aquests són els principals objectius competencials que ens proposem el treball de l'Àmbit de Redacció. Són els que ens guien per acompanyar els projectes de treball dels infants i en el nostre fer de cada dia, i els que ens orienten en les converses que fem amb els infants i amb la resta dels mestres de l'equip docent.

*Desenvolupament de
l'experiència*

1-A l'inici de curs es van presentar tots els diferents Àmbits i les enormes possibilitats de cadascun, en el marc de les tutories. És també en la tutoria quan els infants decideixen a quin àmbit voldran anar pel proper torn. Durant dues o tres setmanes, 9 infants, de la Comunitat dels Grans, formen el Consell de Redacció que traurà, al finalitzar el seu torn, un nou número d'Esquitxos de Sal. És decisió del Consell de Redacció decidir quins projectes es desenvoluparan, sempre amb la col·laboració de la mestra. Quan aquest torn s'ha conclòs s'inicia un nou treball amb un altre grup d'infants que han escollit treballar a l'Àmbit. Durant un nou període aquests seran els encarregats de treballar per publicar un nou número d'Esquitxos de Sal. I això es va repetint al llarg del curs fins que aquest

s'acaba.

2-Quan un grup comença es genera una conversa per tal de compartir els objectius del treball, les possibilitats d'actuació, les responsabilitats de tots com a grup i com a individus, els criteris d'avaluació i les normes per treballar de forma col·laborativa.

3-Per poder decidir el treball que es desenvoluparà com a Consell de Redacció s'inicia el projecte amb la descoberta i el treball al voltant de les notícies i els diaris. Es surt al mercat per adquirir uns quants exemplars i veure la diversitat de formats, d'interessos, de prioritats, d'estils, d'il·lustracions, de llengües,...

4-A l'aula es destinen uns quants dies a treballar sobre el que fan els professionals. Es miren i llegeixen les notícies, anuncis, articles d'opinió, acudits,...; s'analitzen i es valoren; es generen converses al voltant dels treballs dels altres i s'opina sobre ell.

5-A casa s'esforcen per veure les notícies i entendre-les per tal que novament mirant la premsa diària es puguin trobar similituds i diferències.

6-S'inicia el treball cooperatiu del Consell de Redacció on cadascú decidirà quin projecte vol desenvolupar i si és en solitari, o en petit grup. Normalment cada infant construeix un projecte a nivell individual i un en grup.

7-Es desenvolupa el procés de construcció del projecte acordat.

8-S'introdueixen els articles a la maqueta del periòdic i s'imprimeix.

9-Després de plegar els exemplars es compten i distribueixen per les aules i els comerços del barri acordats.

10-Per últim, hi ha un treball de tancament del torn en el qual ens autoavaluem i avaluem als altres. En aquesta sessió és important fer-nos propòsits per millorar. I quasi sempre els infants marxen pensant ja què podran fer quan tornin a venir a l'ambient.

*Treball competencial
(metodologia/tipologia
d'activitats/organització
social)
Veure annex guia d'ús*

Per a tot l'equip docent del centre, i així ho recollim en els nostres escrits i documents, el treball al voltant del fet creador és una de les bases necessàries per assolir un bon nivell competencial. Per a nosaltres la Competència s'entén com la capacitat d'actuar eficaçment en situacions diverses, complexes i imprevisibles; es recolza en coneixements, però també en valors, habilitats, experiència... (en paraules citades per Neus Sanmartí expressades en una conferència l'abril del 2008).

Ella mateixa citava tres eixos fonamentals per programar per competències: la integració de coneixements en la resolució de problemes, la funcionalitat del coneixement i l'autonomia de l'alumnat. Doncs bé, els Ambients de l'escola Marta Mata reuneixen les tres característiques. Construeixen nous coneixements a partir d'entendre la complexitat en la resolució dels problemes: anliquen els coneixements apresos davant dels

nous projectes a emprendre; i treballen de manera autònoma en aquest procés amb el suport dels mestres que els fem de bastida.

En els ambients els infants són conscients que construeixen coneixements per ser competents, per actuar. No memoritzen informacions perquè sí, sinó que, partint de tenir molt clar el per a què treballaran, aprenen i reconstrueixen nous coneixements.

Creant contextos on els infants reflexionin sobre les seves produccions, dedicant el temps necessari per valorar què es vol fer, què es fa, com s'ha de fer, quina ajuda es necessita, amb qui es fa..., i després, el què s'ha fet, el què s'ha pensat, el què els ha agradat, el què han sentit, el què han vist i altres qüestions que puguin sorgir, estem possibilitant aprendre amb l'acció, tot interaccionant i comunicant amb els altres i valorant els nostres punts de vista i els dels altres. És a dir, els ambients funcionen de manera competencial.

Integració dels coneixements:

-A l'ambient de redacció els coneixements es treballen de manera conjunta tant els de Saber, Saber Fer, Saber Ser, Saber Estar i Saber Sentir (aquest l'afegim nosaltres).

-Es prenen acords de Comunitat entre els mestres sobre el que es treballarà i s'avaluarà, i sobre les competències i les àrees afectades.

-Es prenen acords amb els infants sobre els temes a treballar i l'oportunitat.

-Esquitxos de sal és una finestra oberta al món i al centre i que ens permet compartir temes, de manera transversal, amb les altres comunitats del centre.

-Utilitzem una gran varietat de recursos, des dels diferents diaris en paper, digitals, revistes, els cercadors digitals, les hemeroteques, les mediateques, les biblioteques, els processadors de textos, el llapis i el paper, els programes de dibuix, el dibuix al natural, la càmera de fotos, la fotocopiadora...

-Treballem utilitzant les TIC i els mitjans audiovisuals en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge i en els de la comunicació dels treballs realitzats.

Funcionalitat dels aprenentatges:

-Els escrits realitzats són fruit dels seus desitjos d'aprendre i compartir.

-Es treballa a partir de les notícies de l'actualitat.

-Es dóna molta importància als processos.

-Les propostes dels infants són fruit dels seus interessos més íntims.

-Actuen de manera més responsable i crítica davant de les notícies de la premsa.

Autonomia personal:

-El treball autònom i responsable és la base sobre la qual es fonamenta el treball per ambients.

-Cada infant treballa en funció del seu ritme tot intentat estirar-lo al màxim per avançar. Treballa així ens permet a més conèixer millor a tots i cadascun dels infants i adaptar-nos més ajustadament en els altres contextos de la vida diària al centre: el treball per racons, els projectes d'entorn...

-La reflexió i el prendre decisions formen part de la dinàmica de treball.

-Esquitxos de Sal contribueix a més a que l'alumnat pugui posar en pràctica els seus coneixements, valors i normes de convivència en altres situacions similars o diferents: i aue a més aprenem del treball de l'escolta

activa amb els altres.

-El treball per ambients ens facilita la gestió i el desenvolupament d'estratègies d'avaluació encaminades a la metacognició i l'autoregulació dels aprenentatges.

Les activitats que es desenvolupen poden ser tant a nivell individual, en petit grup de dos o tres o en gran grup (consell de redacció, 9 persones), però sempre hi ha un treball en el qual cada infant es valora i valora els altres tant a nivell individual com de participació i cooperació amb el grup. En l'esdevenir del dia a dia sempre es generen activitats individuals junt amb d'altres col·lectives.

El treball en comú per observar, analitzar i valorar la premsa; i el de planificar, organitzar i escriure els textos es desenvolupa a l'Ambient de Redacció-Biblioteca de l'escola.

Temporització D'octubre a maig en blocs de dues o tres setmanes i amb sessions d'una hora i mitja cada dia, cinc dies a la setmana

Recursos humans i materials Una mestra per l'ambient de redacció, 9 mestres més per la resta dels ambients i 1 a la Biblioteca per ajudar quan cal.

Ordinadors, impressores, fotocopiadora en color i en blanc i negre, escàner, revistes i diaris, estris per escriure i dibuixar, els programes que cal per escriure i tractar la imatge

Valoració i conclusions La valoració que fem del treball en els ambients és molt positiva. Més concretament i pel que fa a l'Ambient de Redacció, el fet de crear una publicació ha generat avenços molt importants. Tots els infants tenen ganes de participar i de fer creacions amb correcció. Com a equip docent, som conscients que els infants aprenen molt d'ells mateixos i alhora, ells són conscients de les moltes possibilitats d'aprendre que tenen. S'autoexigeixen cada dia més i es saben responsables del procés d'aprendre.

Tot l'equip docent estem fermament convençuts/des que el treball dels ambients són una vivència continuada d'ensenyament-aprenentatge per competències.

Documentació complementària Els diferents números d'Esquitxos de Sal en format imprès.

Una presentació en Power-point per ser debatuda amb les famílies a l'Hora del Cafè, sobre el treball per Ambients.

Algunes fotografies .

Document sobre els ambients a l'escola.

Aspectes innovadors -Creació de contextos que afavoreixin la conversa i l'escolta activa.

-Participació i el treball cooperatiu entre els infants dels diferents nivells de la Comunitat.

-Treballar per compartir amb tota la Comunitat Educativa i el barri una producció pròpia.

-Donar la paraula als infants per compartir allò que volen explicar.

-Responsabilitzar-los del propi treball per fer avenços.

-Proporcionar el temps necessari per aprendre i gaudir de la calma i la tranquil·litat.

-Fer participar a les famílies de les reflexions per la millora de les dinàmiques, els treballs i els processos que es generen.

-Compartir amb els infants la possibilitat de gaudir de l'emergència cultural.
-Aportar a les diferents àrees informacions sobre els aprenentatges que es realitzen als ambients.

Eficiència Tot i la necessitat de disposar d'un nombre important dels recursos humans i la complexitat horària que implica la proposta de treballar per ambients, la repercussió d'aquesta pràctica en els infants és molt positiva. En el treball per ambients possiblement tenir en compte les diferents intel·ligències i tots els infants poden gaudir d'aquests contextos on el ritme del temps, la relació amb els companys, la relació amb els adults i les experiències d'ensenyament-aprenentatge es comparteixen des d'una perspectiva d'acció i corresponsabilització.

Críteris d'avaluació

- Participar de forma adequada.
- Valorar la participació activa en les converses de classe i l'ús d'un llenguatge comprensible. Així mateix, ha de saber escoltar els altres i respectar les seves opinions.
- Comprendre produccions orals i tenir capacitat per fer una síntesi també oral.
- Comprendre autònomament textos escrits. Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit o mirat.
- Comprendre autònomament textos audiovisuals.
- Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis.
- Aplicar tot tipus d'estratègies per comprendre el sentit global i informació específica de textos escrits. Saber elaborar síntesis en forma d'esquema o mapa conceptual i destriar la informació essencial.
- Escriure textos ben construïts, amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar.
- Saber escriure textos de totes les tipologies amb un lèxic i estructura que s'adigui al tipus de text, a les intencions i al registre.
- Tenir capacitat per revisar i millorar els textos d'un mateix o dels altres.
- Mostrar seguretat en l'ortografia i aplicar l'accentuació gràfica treballada.
- Conèixer i valorar la diversitat lingüística.
- Mostrar progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, organització i planificació del treball, acceptació dels errors, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.

AUTORIA DE L'EXPERIÈNCIA

Coordinació Marta Hervàs

Professorat implicat

- Marta Hervàs. Cap d'Estudis.
- Toni Monclús. Coordinador de la Comunitat dels Mitjans, tutor de 1r i coordinador de l'ambient de Dramatització.
- Natàlia Arroyo. Tutora de 2n i coordinadora de l'ambient TIC.
- Anna Ma. Satorra. Tutora de 3r i coordinadora de l'ambient d'Experimentació.
- Josep Maria Solé. Tutor de 4t i coordinador de la Biblioteca.
- Arantxa Sena. Tutora de 5è, Secretària i coordinadora de La Fusteria.
- Marta Carbonell. Especialista de Música i coordinadora de l'Ambient Artístic.
- Marta Trullols. Especialista d'Educació Física i coordinadora de l'Ambient de

Congelem la imatge.

-Jose Angel Muñoz. Especialista d'anglès i coordinador del Body Expression Atmosphere.

-Vanesa Gómez. Projectes d'entorn i coordinadora de l'English Atmosphere.

-Montserrat Mir. Especialista d'Educació Especial i coordinadora de l'Ambient Musical.

CONTACTE

Nom i cognoms Marta Hervàs

Telèfon 938070846

Unitat Servei Educatius de l'Anoia

